

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PROGRAM TANITIMI

SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

PROGRAM ADI: SOSYOLOJİ

BAĞLI OLDUĞU ANABİLİM DALI: SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

PROGRAM TÜRÜ/DÜZEYİ: **Doktora**

- **GENEL BİLGİLER:**

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Sosyoloji Anabilim Dalı, Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Programı, 2011-2012 eğitim-öğretim yılından itibaren öğrenci alımına başlayarak, doktora programında eğitim vermektedir. Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Programının normal süresi 8 yarıyıl olup, programın azami süresi 12 yarıyıldır. Programda kadrolu olarak görev yapan iki (2) Profesör Doktor, beş (5) Doçent Doktor, altı (6) Doktor Öğretim Üyesi ve üç (3) Araştırma Görevlisi olmak üzere on altı (16) öğretim elemanı bulunmaktadır.

- **PROGRAMIN MİSYONU:**

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyoloji Doktora Programının misyonu; sosyoloji alanında ileri düzeyde kuramsal ve metodolojik bilgiye sahip, toplumsal olay ve olguları bilimsel yöntemlerle analiz edebilen, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri gelişmiş, disiplinlerarası yaklaşımlarla özgün bilimsel çalışmalar üretebilen, akademik etik ilkelere bağlı ve ulusal ile uluslararası düzeyde bilimsel katkı sağlayabilecek nitelikte bilim insanları yetiştirmektir.

- **PROGRAMIN VİZYONU:**

Sosyoloji alanında etik ilkeler ve bilimsel bilgi temeli doğrultusunda özgün ve nitelikli araştırmalar gerçekleştirebilecek düzeyde bilim insanları yetiştirerek; bilimsel araştırma ve doktora eğitiminde kaliteyi sürekli artıran, ulusal ve uluslararası düzeyde tanınırlığı ve saygınlığı yüksek bir doktora programı olmaktır.

- **KAZANILAN DERECE**

Programı başarıyla tamamlayan mezunlara **Sosyoloji alanında Doktora (Ph.D.) Diploması** verilir.

- **KABUL VE KAYIT KOŞULLARI**

Programa öğrenci başvuru ve kabulünde, [Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin](#) “Lisansüstü programlara başvuru esasları” ve “Lisansüstü programlara öğrenci kabulü” maddeleri uyarınca yapılmaktadır. Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine göre Sosyal Bilimler Enstitüsünün doktora programlarına başvurularda; tezli yüksek lisans mezuniyet not ortalaması, ALES puanı, yabancı

dil sınav puanı veya eşdeğerliliği kabul edilen sınav puanı ve bilimsel değerlendirme sınavı sonuçlarının hangi oranlarda programa giriş için başarı sıralamasında kullanılacağı söz konusu yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilmiştir. İlgili yönetmeliğe <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/01/20220109-1.htm> web adresinden ulaşılması mümkündür.

• YETERLİLİK KOŞULLARI VE KURALLARI

Bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç olmak üzere, doktora programının normal tamamlama süresi, her yarıyıl kayıt yaptırılıp yaptırılmadığına bakılmaksızın, en az dört yarıyıl ders ve seminer, en az dört yarıyıl tez çalışması olmak üzere sekiz yarıyıldır. Programın azami süresi on iki yarıyıl olup, mezuniyete hak kazanabilmek için öğrencinin en az 240 AKTS'yi tamamlaması gerekmektedir. Doktora programında öğrencinin; ders, seminer ve yeterlilik sınavı aşamalarını başarıyla tamamlaması, tez konusu veya alanı ile ilgili olarak danışmanının da ortak yazar olarak yer aldığı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde belirtilen koşulları taşıyan en az bir bilimsel makaleyi yayımlamış veya yayına kabul edilmiş olması ve doktora tezini başarıyla savunması zorunludur. Doktora tez savunma sınavında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla; tezinin dijital kopyası ile en az üç adet ciltlenmiş nüshasını ve YÖK Ulusal Tez Merkezi tarafından istenen diğer belgeleri, tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde enstitüye teslim eden ve tezi Enstitü Yönetim Kurulu (EYK) tarafından onaylanan öğrenciye Sosyoloji alanında Doktora (Ph.D.) Diploması verilir. Mezuniyet tarihi, doktora tezinin jüri komisyonu tarafından imzalanmış nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir. EYK, öğrencinin başvurusu üzerine teslim süresini en fazla bir ay uzatabilir. Öğrenci, söz konusu koşulları yerine getirinceye kadar mezuniyet işlemlerine başlanmaz ve öğrencilik haklarından yararlanamaz.

• PROGRAMIN EĞİTİM AMAÇLARI:

PEA1: Sosyoloji alanında ileri düzeyde bilimsel bilgi üretebilen, özgün araştırmalar yürütebilen ve bilimsel yöntemleri etkin biçimde kullanabilen bilim insanları yetiştirmek.

PEA2: Sosyolojik kuram, yöntem ve alan araştırmalarında derinlemesine uzmanlığa sahip, toplumsal yapı ve süreçleri çok boyutlu analiz edebilen mezunlar yetiştirmek.

PEA3: Sosyoloji alanı ile ilgili verilerin toplanması, analizi, yorumlanması ve paylaşılması süreçlerinde bilimsel, toplumsal ve etik değerleri gözeterek mezunlar yetiştirmek.

PEA4: Sosyoloji alanında akademik kariyer yapmaya ve üniversitelerde öğretim elemanı olarak görev almaya uygun nitelikte mezunlar yetiştirmek.

• EĞİTİM PLANI (MÜFREDAT) VE EĞİTİM PLANININ İÇERİĞİ:

Sosyoloji Doktora Programı müfredatı oluşturulurken, Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim-Öğretim Yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak bir eğitim planı hazırlanmakta; sosyoloji alanındaki kuramsal, metodolojik ve uygulamaya yönelik güncel gelişmeler doğrultusunda eğitim planı ve ders içerikleri düzenli olarak güncellenmektedir. Sosyoloji Doktora Programında, öğrencilerin akademik ve bilimsel yeterliliklerinin en üst düzeye çıkarılabilmesi amacıyla teorik ve uygulamaya dayalı eğitim birlikte yürütülmektedir. Bu kapsamda derslerde ileri düzey kuramsal tartışmaların yanı sıra, bilimsel araştırma projeleri, seminer çalışmaları, akademik sunumlar, makale incelemeleri ve alan araştırmalarına dayalı uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Sosyoloji Doktora Programı

müfredatında yer alan ders planı ve her bir dersin ayrıntılı içeriğine <https://sosbil.aku.edu.tr/anabilim-anasanat-dali-program-mufredatlari/> adresinden ulaşılabilir. Programı tamamlama koşulları (devam zorunluluğu, alınması gereken dersler, kredi ve AKTS yükü, ders sınavları, notlandırma sistemi, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, doktora yeterlilik sınavı, tez çalışması ve tez savunma koşulları) açıkça tanımlanmış olup, tüm bu süreçler Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Paketi kapsamında ilan edilmektedir.

• ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin derslerdeki başarıları, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Paketindeki içerik ve süreçlere uygun olarak sınav, ödev, sunum ve proje ödevleri gibi araçlarla ölçülmektedir. Bu doğrultuda Başarı ölçme ve değerlendirme yöntemleri, [Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği](#) esaslarına göre değerlendirilmektedir. Öğrencilerin derslerdeki başarıları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Bologna Bilgi Paketindeki içerik ve süreçlere uygun olarak sınav, ödev, sunum ve proje ödevleri gibi araçlarla ölçülmektedir. Öğrencilerin derslerdeki başarılarının değerlendirilmesinde hangi araçların kullanılacağı ve ağırlıklarının ne kadar olacağı, dersi verecek öğretim elemanı tarafından her yarıyıl başında sistemde tanımlanarak ve/veya dönem başında öğrenciye öğretim elemanı tarafından duyurularak ilan edilmektedir. İlgili ders için öğrencilerin sorumlu olacakları ara sınav, ödevler, projeler, sunumlar, dönem sonu sınavı gibi yöntem/araçlar ve başarı oranlarına etkileri tanımlanmaktadır. Öğrencilere verilen ödevler, projeler ve sunumlar ders başarı değerlendirmesinde ara sınav ve dönem sonu sınav notlarına yansıtılmaktadır. Yarıyıl içerisinde yapılması gereken tüm sınavların programları önce taslak olarak hazırlanmakta, öğrencilerden ve öğretim elemanlarından gelen geribildirimler doğrultusunda son halini almakta Enstitü Yönetim Kurulu onayını aldıktan sonra kesinleşmekte ve herkese duyurulmaktadır. Öğrencinin başarısı, yarıyıl başında tanımlanmış olan başarı değerlendirme araçlarında aldığı notların belirtilen oranlar dâhilinde hesaplanması ile elde edilmektedir. Yarıyıl sonunda öğrencilerin 100 üzerinden elde ettikleri notlar, genel başarı düzeyi de göz önüne alınarak, harf notuna dönüştürülmekte ve dörtlük sistemdeki karşılıkları hesaplanmaktadır. Bu doğrultuda, Afyon Kocatepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nde tanımlanan harf aralıkları şu şekildedir.

Başarı Notu	AA	BA	BB	CB	CC	DC	FF ve DZ
Katsayısı	4,00	3,50	3,00	2,50	2,00	1,50	0,00
100'lük Sistemdeki Karşılığı	90-100	85-89	75-84	70-74	60-69	50-59	49 ve altı

Diğer harf notları şunlardır:

- YT (yeterli): Not ortalamalarına katılmayan ders, seminer, uzmanlık alan dersi, proje, tez çalışmaları ve benzeri çalışmalarda başarılı olduğunu gösterir.
- YZ (yetersiz): Not ortalamalarına katılmayan ders, seminer, uzmanlık alan dersi, proje, tez çalışmaları gibi çalışmalarda başarısız olduğunu gösterir.
- DZ (devamsız): Kredili derslerde devam koşulunu sağlamayan öğrencilere verilir ve başarı ortalamasına katılır.

• PROGRAM ÇIKTILARI:

PÇ1: Sosyoloji alanındaki kuramlar, kavramlar, olgular ve ilkeler hakkında ileri düzeyde ve derinlemesine bilgi sahibidir.

PÇ2: Sosyoloji ile ilişkili disiplinler arasındaki etkileşimi kavrayarak, edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirir.

PÇ3: Sosyolojik kuram ve uygulamaların evrensel, toplumsal, kültürel ve tarihsel boyutlardaki etkilerinin bilincindedir.

PÇ4: Alanındaki bilgileri farklı disiplinlerden gelen bilgilerle bütünleştirerek özgün bilgi üretir; uzmanlık gerektiren sorunları ileri düzey bilimsel araştırma yöntemleri ile çözümleyebilir.

PÇ5: Bilimsel ve etik ilkelere uygun biçimde sosyoloji alanında bir araştırmayı planlar, nicel ve nitel veri analiz tekniklerini kullanarak analiz eder ve sonuçlarını akademik standartlara uygun şekilde raporlar.

PÇ6: Bilgiye erişimde bireysel olarak ileri düzeyde kaynak taraması yapar; bu amaçla ulusal ve uluslararası veri tabanlarını ve diğer bilimsel bilgi kaynaklarını etkin biçimde kullanır.

PÇ7: Bilimsel etik kurallar çerçevesinde gerçekleştirdiği araştırmaların sonuçlarını yazılı, sözlü ve görsel biçimde akademik ve toplumsal ortamlarda etkili şekilde sunar.

PÇ8: Güncel toplumsal sorunları ve sosyolojik tartışmaları eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirerek yaratıcı, özgün ve uygulanabilir çözüm önerileri geliştirir.

PÇ9: Sosyoloji alanını ilgilendiren politika, mevzuat ve uygulamaların geliştirilmesi ve güncellenmesine akademik bilgi ve araştırma temelli katkı sağlar.

PÇ10: En az bir yabancı dilde sosyoloji literatürünü takip edebilme, yorumlayabilme ve akademik çalışmalarda kullanabilme yeteneğine sahiptir.

PÇ11: Sosyoloji alanındaki bilimsel gelişmeleri izler, yaşam boyu öğrenme bilinciyle kendini sürekli yeniler ve akademik paylaşıma açıktır.

PÇ12: Sosyoloji alanında kullanılan bilgi teknolojileri, istatistik ve analiz yazılımları hakkında bilgi sahibidir ve bu teknolojileri araştırmalarında etkin biçimde kullanır.

PÇ13: Sosyoloji alanında belirli konulara yönelik strateji ve araştırma planları geliştirir; elde edilen sonuçları bilimsel ve toplumsal boyutlarıyla değerlendirir.

PÇ14: Sosyoloji alanında edindiği bilgi birikimini ve problem çözme yeteneklerini disiplinler arası çalışmalarda uygular.

PÇ15: Bağımsız olarak ve başkalarıyla etkin biçimde çalışabilen, sorumluluk alabilen, akademik ve toplumsal sorunların çözümünde liderlik özellikleri sergileyen ve farklı alanlardaki uzmanlarla etkili iletişim kurabilen bireyler olarak yetişir.

• ÜST DERECE PROGRAMLARINA GEÇİŞ

Sosyoloji Doktora Programı mezunları, ilgili mevzuat ve kabul koşullarını sağlamaları hâlinde yurt içi ve yurt dışındaki doktora sonrası araştırma (post-doktora) programlarına, akademik

uzmanlık ve araştırma programlarına başvurabilmektedir. Ayrıca mezunlar, ulusal ve uluslararası araştırma projelerinde araştırmacı olarak görev alabilme yeterliliğine sahiptir.

- **İSTİHDAM OLANAKLARI**

Sosyoloji Doktora Programı mezunları; başta üniversitelerin sosyoloji ve ilgili sosyal bilimler bölümleri olmak üzere yükseköğretim kurumlarında öğretim üyesi olarak görev alabilmektedir. Bunun yanı sıra kamu kurumları, araştırma merkezleri, yerel yönetimler, bakanlıklar, sivil toplum kuruluşları, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, düşünce kuruluşları, istatistik ve araştırma şirketleri ile özel sektörde faaliyet gösteren çeşitli kurum ve kuruluşlarda araştırmacı, uzman, danışman, yönetici ve politika geliştirici pozisyonlarında istihdam edilebilmektedirler. Ayrıca sosyoloji doktora mezunları; toplumsal araştırma, sosyal politika geliştirme, eğitim, insan kaynakları, medya, kültür ve iletişim, sosyal hizmetler, proje yönetimi ve veri analizi gibi alanlarda uzmanlık gerektiren görevlerde çalışabilmekte; akademik ve uygulamalı araştırmalar yoluyla toplumsal gelişime katkı sunabilmektedirler.